ޤައުމިއްޔާ ނަންބަރު: 01/2009

ތާރީޚް: 02 ޖެނުއަރީ 2009، ހުކުރުދުވަސް.

---

1. ޖަލްސާ ފެއްޓުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އަޅުގަނޑު ޖަލްސާ ހުޅުވަން ގެންދަން ފަށާނަން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 84 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިއްވަވަންޖެހިވަޑައިގަންނަވާ ރިޔާސީ ބަޔާން އިއްވެވުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގެއަށް ވަޑައިގެންދެއްވިކަމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު ނަޝީދަށް ވަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު ޝުކުރުދަންނަވަން. އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 84 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރިޔާސީ ބަޔާން މިއަހަރުގެ މަޖިލީހަށް އިއްވަވައިދެއްވުމަށް ވަރަށް ޝަރަފުވެރިކަމާއެކު އެދި ދަންނަވަން.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުން. السّلام عليكم.

ޤާނޫނުއަސާސީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މައްޗަށް ލާޒިމްކުރާ އެއްކަމަކީ، ކޮންމެ އަހަރަކު، ފުރަތަމަ ބާއްވާ ބައްދަލުވުމުގައި އަދި ފުރަތަމަ ބާރުލާ އިޖުތިމާޢު ރަސްމީގޮތުން ފެށުމަށްފަހު ކުރަންޖެހޭކަމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފެންނަ ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ ރިޔާސީ ބަޔާނެއް، މިއިޖުތިމާޢުގައި ހުށަހެޅުން. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެދުނު ފުރަތަމަ ޑިމޮކްރެޓިކް ސަރުކާރުގެ މިތާރީޚީ ރިޔާސީ ބަޔާން، މިއިޖުތިމާޢުގައި މަޖިލީހަށް އިއްވުން ލިބުމަކީ، އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ބޮޑު ޝަރަފެއް. ޑިމޮކްރަސީ ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ ވެރިކަމާއި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް ނިސްބަތުން އަދި ވަރަށް އާކަމެއް. ގިނަބައެއްގެ ފުރުޞަތާއި ދިވެހި އުމަތާއި

ރައްޔިތުންނެއްގެ ބުރަ މަސައްކަތުން މިއަދު ރާއްޖޭގައި މިވަނީ ޑިމޮކްރެޓިކް ސަރުކާރެއް ހިންގަން ފަށާފައި. ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދީ ހަރުދަނާކޮށް، ޤައުމު ތަރައްޤީކުރުމަށްޓަކައި ޑިމޮކްރެޓިކް އުސޫލުން ރާއްޖޭގެ ކަންތައްތައް ގެންދިއުމަށްޓަކައި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން މިވަނީ ދިވެހިރާއްޖެއަށް މުޅިން އާ ނިޒާމެއް ތަޢާރަފުކޮށްފައި. ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ތާރީޚުގައި ދަމަހައްޓާ ވަރުގަދަކޮށް އަދާކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޖުބޫރުވެފައި މިވާ ޑިމޮކްރަސީގެ އުސޫލުތައް މިސަރުކާރުން ގެންދާނީ ދުވަހުން ދުވަހަށް އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ހަރުދަނާކޮށް ވަރުގަދަކުރަމުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޭނުމަކީ ޑިމޮކްރަސީގެ އަސާސްތަކާއި އުސޫލުތައް ހަރުދަނާކޮށް، ރައްޔިތުންނަށް ހަމަހަމަގޮތުގައި ފުރުޞަތުތައް ޤާނޫނީ، ޖަވާބުދާރީވުމުން މިސަރުކާރު މިދިޔަ ވަރަށް ބޮޑަށް ތައްޔާރުން. ދުރުކުރުއްޓަނީ ގޮތެއްގައި ޤައުމު މަރުކަޒުކުރުން އަސާސީ ޚިދުމަތްތައް ރައްޔިތުންނަށް ހަމަހަމައަށް ފުރުޞަތުދިނުމުގެ، މިސަރުކާރުގެ މައިގަނޑު އަމާޒު. މިއަމާޒަށް ވާސިލުވުމަށް ވަރަށް ހަރުދަނާ އިޤްތިޞާދީ އަދި އިޖްތިމާޢީ ސިޔާސަތުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ވަނީ އެކުލަވާލާފައި. ސިޔާސީ އަދި ތަރައްޤީގެ ޚިދުމަތްތައް އިތުރަށް ފުޅާކޮށް، ދިވެހިންނަށް ވަޒީފާގެ ފުރުޞަތު އިތުރަށް ހޯދައިދިނުމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ އިސްކަންދޭ ކަންތައް. އިޤްތިޞާދީ ރައީސް، އިޤްތިޞާދީ ގޮންޖެހުން، 2008 ވަނަ އަހަރު ނިމުނުއިރު، އުއަހަރުގެ ޖުމްލަ ރުފި 1.4 ބިލިއަން ޑޮލަރުގައި. އެއީ، މަހެއްގެ ބަޖެޓުން އެތެރޭގެ 116.75 މިލިއަން ޑޮލަރުއަށްވުރެ އިތުރު އަދަދެއް. އިތުރަށް ދައުލަތުގެ ފައިސާ ސަރުކާރަށް ހޯދާފައިވަނީ ފައިސާ ކޮށްޓަރައިގެން. ފައިސާ ކޮށްޓިހަމަކުރުން، މިއަދު މިވަނީ ވަކިވެގެ އަގު އުފުލި، 2008 ވަނަ އަހަރުގެ އިންފްލޭޝަން ރޭޓް މިހާރު މިހުރީ 12.4 ގައި. ރުފިޔާ އިވުރުމިކުރުން އަދި ޖީ.ޑީ.ޕީ.ގެ ރޭޓަށް މަތިވެގެ ސަބަބުން، ރާއްޖޭގައި ޖީ.ޑީ.ޕީ ޔަބުން މިވަނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ދަށްވެފައި. މިކަމުގެ ސަބަބުން، ކުރިބޮޑު ވިޔަފާރިތަކަށް ނުރައްކާ ގެއްލުން އެބަވޭ. މިކަމަށް އަވަސް ބަދަލެއް ގެނައުމަކީ ވަރަށް

މުހިންމުކަމެއް. އަދުގަނޑުވެސް މިކަމަށް ދެމެހެއްޓެނިވި ބައެއް
އިޤްތިޞާދުކުރެވިއްޖާ ހަދައިދޭނަން. ވޯޓުފެތުރި ފުރިހަމަގެ ދިގު މުއްދަތުގެ 30
އަހަރު ވަރަށް މަދު އަހަރެއް ފާހަގަ، އެންމެ އަހަރަކުވެސް ސަރުކާރަށް
ލިބުނު އެއްކަލަން ފުއްދާފައިއްނުވާ. އެހެންކަމުން، ސަރުކާރަކު ބަޖެޓް
ރިޒަރވެއް ނެތް. 2008 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓައި ސަރުކާރުންވަނީ 100.8
މިލިއަން ޑޮލަރުގެ އިތުރު ލޯނު، އެއަހަރު އެކަނި ނަންގަވާފައި. މިހާރު
އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުގެ މުޅި ދަރަނި، ބޭރު މާލީ އިދާރާތަކާއި، ބޭންކުތަކަށް
ދައްކަވާ ދަރަނި މިހާރު، 460.86 މިލިއަން ޑޮލަރުގައި. އޭރު،
އަތޮޅުތެރޭގެ ޕީ.ޓީ.ޖީގެ ނިސްބަތުން 38 ޕަރސެންޓް. ސަރުކާރުގެ
ދަރަނީގެ އިންޓަރެސްޓް އަދާކުރުމަށްޓަކައި ޚަރަދު އަހަރަކު، ހާއިބަރާން
2008 ވަނަ އަހަރު 153.15 މިލިއަން ރުފިޔާ ސަރުކާރުން
ހަރަދުކޮށްފައިވޭ. 2008 ވަނަ އަހަރު ސަރުކާރަށް އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި
ލިބުނުކަމަށް، 2007 ވަނަ އަހަރު ލަފާކޮށްފައިވަނީ 9.08 ބިލިއަން
ރުފިޔާ. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، އެއަހަރު ނިމުނުއިރު އެހެންނަމަވެސް،
ސަރުކާރަށް ލިބިފައި އޮތީ، 7.44 މިލިއަން ރުފިޔާ. މިއަދަދަކީ 2007
ވަނަ އަހަރާ އަޅާބަލާއިރު އިތުރު އަދަދެއް. އެހެންނަމަވެސް، ލިބުނުކަމަށް
އަންދާޒާކޮށް ތިބި އަދަދަށްވުރެ އެތައްގުނަ ކުޑަ އަދަދެއް. ހަރަދުކުރަން
ކަނޑައެޅިފައި އޮތީ، ލިބުނުކަމަށް އަންދާޒާކޮށްފައި އޮތް އަދަދުގެ މައްޗަށް
ބިނާކޮށް. އޭގެ ނަތީޖާ އައީ، 1.4 ބިލިއަން ރުފިޔާއިން ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓް
ޑެފިސިޓްވެފައިވާކަން. އަދި ޑެފިސިޓް ފައިނޭންސްކުރުމަށް ސަރުކާރުން
ގެންގޮސްއުޅުނީ އޯވަރޑްރާފްޓް، ޓްރެޜަރީ ބިލް. ފައިސާ ޗާޕްޖަހައިގެން. ރާއްޖޭގައި
ޚަރަދުގެ ދަތިކަން އަތޮޅުތެރޭގެންނަށް އާންމުވެ މިވަނީ، މިދިޔަތަނުގައި
އުސޫލުން ފައިސާ ޗާޕްކޮށް. ޚަރަދު މަދުކުރުމަށްޓަކައި، ދިވެހި ރުފިޔާ
ޑިނޮމިނޭޓެޑް، ޚަރަދު ލިބުން ދަތިވީ. އިމްޕޯޓް ރޭޓް،
އިމްޕޯޓް ޑިމާންޑް. ޕްރިޓަރމްގެ ބޭރުނާސްތައް ރިޒާވްތަކުގެ ކުރިން
ސަރުކާރަށް ލިބުނީ 1.96 ބިލިއަން ރުފިޔާ. އެއީ އަދަދަކީ 2007 ވަނަ އަހަރާ
އަޅާބަލާއިރު 11.1 ޕަރސެންޓް ދަށް އަދަދެއް. ދިވެހި ޑޮލަރީގެ ގޮތުގައި

ލިބުނީ 2.44 ބިލިއަން ޑޮލަރު. އެއީ 2007 ވަނަ އަހަރާ އަޅާބަލާއިރު
އިތުރު ޖަމަޢަތް. 2008 ވަނަ އަހަރުގައި ސަރުކާރުން ހުރި ރިކަރަންޓް
ޚަރަދު، ވެގެންދިޔައީ ލިބުނު އާމްދަނީގެ 89 ޕަސެންޓަށް.
ޚާއްސަކޮށްގައި، ސަރުކާރު ދުވައްޖެހުނުގެ ޖުމްލައަށް 3.47 ބިލިއަން
ޑޮލަރު މިދިޔައަހަރު ސަރުކާރުން ހަރަދުކޮށްފައި އެބަވޭ. އިއްޒަތްތެރި
ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ކޮންމެހެން
ބޭނުންވާ ސާފު ފެނާއި، ނަރުދަމާއާއި، ކަރަންޓް އަދި ބަނދަރާއި މަގުތައް
ހެދުމަށް މިވަނީ ނުހަނު ބޭނުންވެފައި. އެއީ، މަދަރުސާތަކާއި،
ހޮސްޕިޓަލްތަކާއި، މިސްކިތްތަކުގެ އިތުރުން. މިކަންކަން ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގެ
ތެރެއިން ކުރައްވާން ނިންމެވިކަމަ، މި ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު އަދި މާލީ
ޙާލަތު މިއަދު މިއޮތް ނާޒުކު ފަސްޖެހުން ދިޔުމަކީ ވަރަށް ބޮޑަށް ހިއްސާވާ
އެއްކަންތައް. ސަރުކާރަށް ނުކުރެވޭނެވަރަށް އަދި މިޙާލަތުގެ އިޤްތިޞާދަށް
ތަޙައްމަލްކުރެވޭނެ މިންވަރަށް ޕަބްލިކް ސެކްޓަރ އިންވެސްޓްމަންޓް
ޕްރޮގްރާމް އުފައްދައި، އެ ޕްރޮގްރާމް ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން
ހިންގަން އުނދަގޫ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މާލިއްޔަތު އިޤްތިޞާދުވެސް
ޙަޤީޤަތުގައި މިއަދު މިއޮތް ޙާލަތުގައި މިއޮތީ. މިޙާލަތުގެ އަދި އެހެން، މާ
ފުޅާވެގެންވާ އަސާސީ އެބައޮތް. ސަރުކާރުގެ އިސްލާހު، ސަރުކާރުގެ
ބޮޑުކަމަށް ހަރަދު އިތުރުވެގެން ގޮސްފައިވާ މިންވަރާއި، ކޮރަޕްޝަން ފުޅާވެފައި
އޮތް ދަރަޖަ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިފެނުނީ އޯޑިޓަރ ޖެނަރަލްގެ
ކޮންމެ ރިޕޯޓެއް، އިނގިލީ ދައުލަތުގެ ފައިސާ އެތައް އެތައް ބިލިއަން
ޑޮލަރުއެއްގެ ގެއްލުމަން. ކޮރަޕްޝަން. ނާޖާއިޒު ފައިދާއަށް.
އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދު، 2008 ވަނަ އަހަރުގެ ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު
އަދި މާލީ ޙާލަތު އެންމެ ބޮޑު ހީނަރުކުރުއްވި އަނެއް ސަބަބަކީ،
ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ބޭންކުން އާދަޔާ ޚިލާފު ގިނަ ޖަމަޢަތުގެ ޑޮލަރު،
ވަރަށްމަދު މިސްކީތަކަށް ބަދަލުވެފައިވާކަމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް،
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ރާއްޖޭގެ ޓޫރިޒަމްގެ ސިޔާސަތު ފުޅާކުރުމަށް
ޓޫރިޒަމް ރަށްތައް ޓޫރިޒަމުގައި، ކުރިބޭޓާ އުސްޓުލް ގެންގުޅުއްވުމާއި،

ރަށްތައް ދޫކުރުމުން ބަޔަކު ފަރާތްތަކުގެ އަތުން ސަރުކާރުން ބޮޑުވެގެންނާ

އެޑްވާންސް ފައިސާ ނަގާފައިވުމާއި، އަދި މިރަށްތައް ތަރައްޤީކުރުމަށް

ބޭނުންވާ އެއަރޕޯޓްތަކާއި، ބަނދަރުތަކާއި، އެހެނިހެން އާންމުޚިދުމަތް

ބިނާވެފައި ނުވުމުގެ ސަބަބުން، އެރަށްތައް ތަރައްޤީކުރުމަށް، އެރަށްތައް

ލިބުނު ފަރާތްތަކަށް ދެވޭ އިންވެސްޓްމަންޓްތައް ނުކުރެވުނީ. 2008 ވަނަ

އަހަރު ނިމުނުއިރު ދޫކުރެވިފައިވާ 68 ރަށުގެ ތެރެއިން ނިމި

ހުޅުވިފައިވަނީ، އެންމެ 5 ރަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި

މެންބަރުން. ކަޅުބިލަމާގެ ވިޔަފާރިކުރުމަށް ދޫކުރެވިފައިވާ ޖަޒީރާތަކާއި،

ސަރުކާރުގެ ބިޑްވާ މިނިސްޓަރާއި އަދި އަމިއްލަ ކުންފުނިތަކަށްވެސް

އެކަށީގެންވާ ޚިދުމަތް ދެވިފައެއްނުވާ. އެންމެބޮޑު ސިއްރެއް، އެކަމަށް

ބޭނުންވާ އެކަށީގެންވާ އިންވެސްޓްމަންޓްތައް، އެފަރާތްތަކަށް ހޯދިފައިނުވާތީ.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. މާލޭގެ ބަނދަރު ކުޑަވެ،

ތޮއްޖެހިފައިވާއިރު އަދި ހުޅުމާލޭ އެއަރޕޯޓް ތަރައްޤީކުރުމަށް ކޮންމެހެން

ބޭނުންވެފައިވާއިރު، މިވަގުތު ތަރައްޤީކުރުމުގެ މަސައްކަތް

ހިނގަފައިވާނެ. ރާއްޖޭގެ މާލީ ހާލަތު އަދި އިޤްތިޞާދީ ހާލަތު ވަނީ

ނުހަނު ނާޒުކު ހާލަތެއްގައި. ދުނިޔޭގެ އިޤްތިޞާދަށް އަސަރުކުރާ ހިސާބުކުރުމުގެ

ސަބަބުން، ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު އިތުރަށް އަސަރުކުރާތީ. ޓޫރިޒަމުން

އައުން ކުޑަވެ. އާމްދަނީ ދަށްވެސް. އެހެނަސް، މިކަންކަން ބަދަލުކުރުމަށް

ބޭނުންވާ ރިޒާވް މިއަދަކާ އުފެދިފައެއް ނެތް. ހޯދިފައިން ކުރިއަށް

މިއޮޅުންތަކާއި، އަދުގެނޭގޮތުން ފުރުޞަތު، ސަރުކާރަށް ފުރުޞަތު،

ސަރުކާރުގެ އާމްދަނީ ދަށްވެގެންދާނެތީ. އެކަން ފޫބެއްދުމަށްޓަކައި،

ޑިބެންޗަރު ފަހަރު ރައްކާކުރެވިފައި ނެރުމުން، ރިޔާސީ އުފެއްދުމަށް

ނެރުމުން، މިބައްޓަންކުރުމަށް ތަރައްޤީކުރުމަށް މާލިއްޔަތު ކުރިމަތިލާނެކަން.

އަދުގެނޭގޮތުން، މިއިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން، އިއްޒަތްތެރި

ރައީސް، ހަޤީޤަތަކީ އަދުވަސް ބޭނުންވެސް، މިސަރުކާރުން މިދުނިޔޭ

ކަންކަން މިހެން އޮތުމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ރިޒާވް އޮޅުވާލުމަކީ

އިޤްތިޞާދީ ސިޔާސަތުގެ ތަރައްޤީކުރާނެކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް،

ބިއުރޮކްރެޓިކް ގޮންޖެހުން. ރާއްޖޭގެ ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ޖުވާނުންވަނީ ބާރުގަދަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޝިކާރައަކަށްވެފައި. 2008 ވަނަ އަހަރުގައި ރާއްޖޭގައި ބާރުގަދަ ޗަރަސްގެ ވިޔަފާރި ކުރިއަށްދިޔައީ ވަރަށް ކުޑަ ހިފުހައްޓުމެއް އޮވެގެން. ޖުވާނުން ދިޔައީ ހަލާކުވަމުން. މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރުވުން މިންވަރު މަދުއެއްނުވޭ. މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރިއާއި ގުޅިގެން ރާއްޖޭގެ އެކި ކަންކޮޅުތަކުގައި އަދި ވަކިން ހާއްސަކޮށް މާލޭގައި މާރާމާރީ ހިނގަމުންދިޔައީ، ދިވެހިން ދުވަހަކުވެސް ނުދެކޭފަދަ ހަމަލާތަކެއްގައި، ޒަޚަމްގައި. 2008 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި މާލޭގެ މަގުމައްޗަށް ތިން ކުއްޖަކު މަރާލައި ވައްޓާލެވުނު. ރާއްޖޭގެ އެކި ކަންކޮޅުތަކުގައި، އިތުރު 4 ކުދިން މަރާލެވުނު. 2008 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި، އެކިއެކި ސަބަބުތަކާހުރެ 30 މީހުންނަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އަމިއްލައަށް މަރުވި. ބިއުރޮކްރެޓިކް ރައީސް، ބިއުރޮކްރެޓިކް ގޮންޖެހުން. މިކަންކަން މިހެން ހުރިއިރު، ބޮޑު ޚަރަދުކޮށްގެން ސަރުކާރުން ބިނާކޮށްފައި ހުރި ރިހެބިލިޓޭޝަން ސެންޓަރުތަކާއި، މިފަދަ ބިނާތައް ހުރީ ފަޅަން. އެތަންތަނަށް ވާވަރުފައި. ހިންމަފުށީގައިވެސް، އައްޑޫއަތޮޅުގައިވެސް. މާފުށީގައި ހުރި މައި ޖަލުގެ ބާޔަލު އަދި ވަކިން ގޭސް. އެތަންތަނުގައި މިހެ ކުށްވެރިންގެ އަދަދު އޮތީ، އެއިމާރާތަށް އެއްގޮތަކަށްވެސް އެކަށީގެންވާ އަދަދަކަށް ނޫން. އަދި ވަކިން ހާއްސަކޮށް، އެތަނުގައި ކުށްވެރިން ބެހެއްޓުމަށް ކުރާ ޚަރަދު އޮތީ، އެއްވެސް ބާވަތެއްގައި ލިބޭ ނަތީޖާއާއި އަޅާބަލާއިރު، އެއްގޮތަކަށްވެސް އެކަށީގެންވާ އަދަދަކަށް ނޫން. ބިއުރޮކްރެޓިކް ރައީސް، ބިއުރޮކްރެޓިކް ގޮންޖެހުން. މިދިޔައަހަރު، ޖުމްލަ އިއްޔެ، ޖުމްލަ ތަޙްޤީޤުކުރަން ޝަރީޢަތާ 700 އަށްވުރެ ގިނަ ކުށްވެރިންގެ ޖުމްލަ ތަޙްޤީޤުނުވެ ވިއްލިފައި ހުއްޓެ. އަދި ހަމަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ހުކުމްކުރެވި، ތަޙްޤީޤުކުރެވި، ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާއަށްދަނީ މީހާ މީހުންގެ އަދަދު މާގިނަ ދައުވާ ނުކުރެވި. އިންސާފު ލިބުން ގިނަ އަދަދެއްގެ ބަރަކާތް އެޅި ވަރަށް ބޮޑަށް ދަސްވެފައި. މިހިރަ މިހިރަ ކަންތައްތަކާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މިސަރުކާރުން މިންނަތް މަސައްކަތްކޮށްގެން، އިޖުތިމާޢީ ހަމަހަމަކަން

އަޅުގަނޑުވެސް އަޅުވައިދޭން ކަންކަމާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއިއްޒަތްތެރި
މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. މިދިޔަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި،
ބިރުވެރިކަން ނެތި ތިބި މީހުން ހަމަ އެބޭރުގައި. އެއީ ފާހަގަކުރެވޭ
ރޫޅުމާއި، ކުށެކުދިންނަށް ގޯނާކުރުން ދިޔައީ އިތުރުވަމުން. އަތްފޯރާ
އަދުގައި ބިރުވެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ޖާއިޒީ ގުޅުންތައް
ހަމަދުނާކުރުމަން، މިސަރުކާރުން ތިޔަބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑު ހަދީސްކޮށް
އަރުވަން ބޭނުން، ކާސެނާގި އިތުރަށްކުރެއްވިއާ މަސައްކަތްކުރައްވަން.
އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. މިދިޔައަހަރުގެ ބާވަތު އޮތީ
ވަރަށް ދެރަކަން. ވަރަށް ދެރަކަން. އެބާވަތު ހަނދާންކޮށްލާކުރަމަން ރައްޔިތުންގެ
ރައްޔިތުން ވަރަށް ވަރަށް ހަރުދަނާ ދުވަސް ފިޔަވަޅުތަކާއި އަޅާފައި.
ރައްޔިތުގެ ފުރަތަމަ ބައްޓަން ބާއްވާ ގޮސް ވާދަކުރާ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު
ބާއްވައި 2008 ވަނަ އަހަރު. ހާލަތު ރައްޔިތުން ދިރި، ފުރިމަތިން
ސަރުކާރު ބަދަލުކުރަންޖެހޭ ޖެހިލުންކުރަން. 2008 ވަނަ އަހަރު ބާއްވައި
ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގައި، 30 އަހަރުގެ ދުވެ ސަރުކާރު ރައްޔިތުން
ބަދަލުކުރި، މިދުސްތޫރު ހާލަތުބަދަލުވި. އާގެ ސަރަޙައްދު، މިހާރު
އުނދަގޫ ގަނޑުއަޅުވާ، ހިނގުމުން މިދަރި އާ ސަރުކާރެއް.
ޒިންމާދާރުކުރާކަމުގެ މިނިވަންކަމާއި، އެއްވެއްޖެހުމުގެ މިނިވަންކަމާއި،
ބުނެލަބަދި ސިޔާސީ ހަރަކާތްތަށް ޖާގައަށް، ރައްޔިތުންގެ ސަރުކާރެއް.
އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް
އުންމީދު ނަގާތައި، އަތޮޅުތެރޭގައި، މާލޭސިޓީ މިއަދު ތިބޭފަރާތް ނުތޮ.
ރައްޔިތުންގެ މިސަރުކާރު ހިންގުމާ އެމް.ޑީ.ޕީ.ގެ ރިޔާސީ ކެންޑިޑޭޓުގެ
ބައިސިއްޔަތުން އަޅުގަނޑު ބަވާލާފެ މިހެރި، އިހު މިދުންޔާގެ ބަޔަކާއި
އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅަށް އެނގޭހެރު. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ،
މިރާއްޖޭގެ ބާރު އޮތީ މިދުންޔާގެ ގޮތަށްކަން. އެހެންނަމަވެސް، ދަންނަވަން
ބޭނުމީ، މާލެތަރައްޤީވާނެގެ އިޤްތިޞާދު އިއްޔެއްދޭ، މިރާއްޖޭގެ ބާރަމް
ރައްޔިތުންގެ ސަރުކާރުގެ ފުރިހަމަ ދަރިންނަކާން އަޅުގަނޑުމެންނަން އަބަދުވެސް
އޮވޭ. އިޤްތިޞާދީގޮތުން އަޅުގަނޑު އެކަން ކުރާނަން. ރާއްޖޭގެ

ނިޒާމް ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި، މިސަރުކާރުގެ އިޤްތިޞާދީ އަދި މާލީ
ސިޔާސަތަކާ، އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުން، އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސާ، އިޙްތިރާމްތެރި
މެންބަރުން، ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ނިޒާމް ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި
މިސަރުކާރުގެ އިޤްތިޞާދީ އަދި މާލީ ސިޔާސަތަކީ ވިޔަފާރީގެ އުސޫލުން
ހިންގޭނީ ކަންކަން ޕްރައިވެޓްކޮށް، އެކަންކަމާ ސަރުކާރުގެ ބެހުން ވީހާ
ކުޑަކުރުމާއެކު، ހަމައެކަނި ވިޔަފާރީގެ އުސޫލުން އެކަންކަން ހިންގުން.
އަދި ހަމައެހެންމެ، އެއާއެކު އާމްދަނީ މަދުން ލިބޭ ރައްޔިތުންނަށް
އެހީތެރިވެދޭނޭ އިންތިޒާމުތަކެއް ޤާއިމުކުރުން. އަޅުގަނޑު ކުޑަކުޑަ
މިސާލެއް މިއިޙްތިރާމްތެރި މަޖިލީހަށް، އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސްގެ އިޒުނަފާއެކު
އަރުވާނަން. މިއަދު ސަރުކާރުން ދަނީ މާލޭގައި ކަރަންޓު ދޭ ކުންފުނި،
ސްޓެލްކޯއަށް ހަރަދުކުރަމުން. އެހަރަދު ސަރުކާރުން ކުރަމުންދާކަމުން،
ސަރުކާރަށް މިހާރު ހުރިހާ އެންމެންގެ މާލީގެ ކުރިއަށް އެންމެހާ
ރައްޔިތުންގެ، މިޤައުމުގައި ދިރިއުޅޭ ކޮންމެ ގެއެއްގެ ކަރަންޓު ބިލަށް
ސަރުކާރުން މިދަނީ ހިލޭ އެހީ ދެމުން. އަޅުގަނޑުގެ ކަރަންޓު ބިލަށްވެސް،
މިއިޙްތިރާމްތެރި މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ މެންބަރުންގެ ކަރަންޓު ބިލަށްވެސް.
އަޅުގަނޑުމެން ނުދެކެން އެއީ އިންސާފުވާކަމަކަށް. އަޅުގަނޑުމެން މިދަނީ
އެކަންކުރަނީ ވިޔަފާރީގެ އުސޫލުން ހިންގާނީ، އިތުރު އިންވެސްޓްމަންޓް
އެކަށީގެންވާ ޓާގެޓުކޮށްގެން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކާއި އަދި އަމިއްލަ
ފަރާތްތަކާ އެކުގައިވެސް ދެވޭ. ހިނގާފާ، އާމްދަނީ ކުރުން ކަނޑައެޅުން، ކަރަންޓު
ބިލު ނުދައްކާ ޓެރިފަށްވާނަމަ، އެޓެރިފުކަމަށް މިސަރުކާރުން ހިލޭ އެހީދެނީމަ.
އެހީތެރިވެދީނަމަ. ޝަރީޢަތުގެ ބަނދަރުމަތީގައި އެއަރޕޯޓާއި، ސަރުކާރަށް
އުފެދޭނީ ބޮޑެތި ހަރަދުތަކެއް. ހަމަ ދޫކުރެވޭގޮތުގައި، މިއަދު ރީޖަނަލް
އެއަރޕޯޓުތަކާއި މަގުތަކާއި ބަނދަރުތަކާ ކުރިއާ ނުހިނގާކަމަށްވެސް.
އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، އެއީ ބޮޑު ޙަރަދެއް ލިބޭނެ ބަދަލު. އަޅުގަނޑުމެން
ދެކޭގޮތުގައި، ވިޔަފާރީގެ އުސޫލުން އަމިއްލަ ފަރާތްތަކާ
ހިއްސާކުރެވޭން، ފުރިހަމަ ބައިވެރިވުމާއި އަދި އިންވެސްޓްމަންޓް ލިބޭނެ،
ނުހަނު ފައިދާހުރި ގޮތެއްގައި ބޭނުންވާ ހިދުމަތްތަކާއި އުފެއްދުމެއް

ހިންގިދާނެ. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުވެސް އެމަސައްކަތް އެގޮތަށް
ކުރާނަން. ބަނދަރުތަކާއި އެއަރޕޯޓުތައް ތަރައްޤީކުރުމަށްޓަކައި އަމިއްލަ
ފަރާތްތަކާ ހިއްސާވެގެން، އެތަންތަން ތަރައްޤީކޮށް ހިންގޭނެކަމުގެ ފުރިހަމަ
އިތުބާރު މިސަރުކާރަށް އެބައޮތް. އަދި ހަމަ މިއުސޫލުން އިތުރު ބަނދަރާއި
އެއަރޕޯޓް ތަރައްޤީކުރެވޭނެކަމުގެ ފުރިހަމަ ޔަޤީންކަންވެސް މިސަރުކާރަށް
އެބައޮތް. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މިސަރުކާރު
މިދެންނެވި ކަންކަން މިއަހަރު ކުރާނަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް،
މިއިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. މިއަދު މިވަނީ ރާއްޖޭގެ
ރައްޔިތުންނަށް ކިޔަންދު އަސާސީ ހައްގުތަކަކަށް ބޭނުންވާފަދައި ފެނާއި،
ނަރުދަމާއި، ބަނދަރާއި، ފުރިހަމަ ކަރަންޓާއި އަދި މަގުތައް މިވަނީ
ހަމަޖެހިފައި. މިކަންކަން ނުކޮށް ވަސީލަތްތަކެއް ނެތް. އަދި މިކަންކަން
ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުން ކުރާނަން އުފުލަމަކީ، އަތުދުން ބޮޑުބުރައެއްކަމަކަށް
މިސަރުކާރަކުން ނުދެކޭ. ދަތުރުފަތުރުކުރުމާއި، ޓްރާންސްޕޯޓްތައް ހިންގުމާއި
އަދި މިނޫނުވެސް މިފަދަ އެތައްކަމަކީ، ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުން ބޭރުން
ކުރެވޭނޫނީ ކަންކަން. ވިޔަފާރީގެ އުސޫލުން މިޚިދުމަތްތައް
ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި، ވިޔަފާރީގެ އުސޫލުން އެކަންކަން ކުރަން ފުރުސަތު
ޕްރައިވެޓް ޕާޓްނަރޝިޕް ނުވަތަ ސަރުކާރާއި އަމިއްލަ ފަރާތްތައް ގުޅިގެން
ހިންގާ އުސޫލުން މިކަންކަން ކުރެވިދާނެ. ސަރުކާރުގެ އަމާޒަކީ،
މިދެންނެވި ފަސްދަނޑިތައް ދިމާބުކުރުމާއި، ކައިރިހަސްދުތައް
އިމާރާތްކުރުމަށް، މަދުވެގެން 500 މީހަކަށް ޖާގަދެވޭ އިންވެސްޓްމަންޓް
ރާއްޖެއަށް ގެނައުން. އަޅުގަނޑު މިއަދު މިއިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ
ރައީސާއި، އަދި މިމަޖިލީހުގެ އެންމެ މެންބަރުންނަށް ފުރިހަމަ ތަރައްޤީކަން
އަރުވަން ބޭނުން، މިދަންނަވާ އަދަދުގެ އިންވެސްޓްމަންޓްސް، މިދަންނަވާ
އުސޫލުން ސަރުކާރު ހިއްސާވާ އަދި ސަރުކާރާއި އަމިއްލަ ފަރާތްތައް
ބައިވެރިވާ އުސޫލުން މިރާއްޖޭގައި ހިންގުމަށް ހުޅުމަލޭ، ވާނެކަމަކާ.
އެކަށީގެންވާ ކަމަކާ. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވޭނެ
ކަމެކޭ. އަޅުގަނޑުމެން ކުރާނަން ކަމެކޭ. އަޅުގަނޑުމެން އުންމީދުކުރަނީ،

ސަރުކާރުގެ ހަރަދުގެ ބެޖެޓިން މަދުވެގެން އެއްބިލިއަން ރުފިޔާގެ ހަރަދު، ޕަބްލިކް ޕްރައިވެޓް ޕާޓްނަރޝިޕްގައި ހިންގުމަށް. މިދެންނެވި 500 މިލިއަން ޑޮލަރުގެ އިންވެސްޓްމަންޓް ބަޔާރަފުކުރުމުގެ، ގެނައުމުގެ އިތުރުން އަދި ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓުގެ ނުވަތަ ސަރުކާރުން މިހާރު ހިންގަމުންގެންދާ ހަރަދުގެ ބެޖެޓިން މަދުވެގެން އެއްބިލިއަން ރުފިޔާގެ ހަރަދު، ޕަބްލިކް ޕްރައިވެޓް ޕާޓްނަރޝިޕްގެ ދަށުން ހިންގުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޯނުމަތި، ސަރުކާރަށް ލިބޭ އެއްޗަކާއިން ފުއްދޫނު ޑޮލަރ ހުރިން. އަޅުގަނޑު، މަޖިލީހުގެ އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީއާއި، އަދި މިމަޖިލީހުގެ އިޤްތިޞާދީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ހަޤީގަތް ބޭނުން، ނުވެގެންދާނެގޮތެއްގައި ގެނެވި މިސަރުކާރުން ލޯނެއް ނުނަގާނަން. މަޖިލީހުގެ އިޤްތިޞާދީ ކަރުނަސާ، މިމަޖިލީހުގެ އިޤްތިޞާދީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް. މިހާރަ 3 މަރުޙަލާ އަދި ކުރިއަށް މިއަހަރު 6 މަރުޙަލާ މިސަރުކާރުން ހިންގާ މައިގަނޑު ހަރަދުގެ ބޮޑުބަޔަކީ، މިހާރަ ސަރުކާރުން ކުރަން ފަރާތްތައްވާ ހަރަދުތަކެވެ. އެހަރަދުތަކެއް ހުރީ ބޮޑުކޮށް. އެއްނޫނަސްވެސް، މިއީކުރުވެސް ސަރުކާރުން މިދަނީ، ކޮންމެ މަހަކުވެސް ކުރާ ހަރަދު ކުޑަކުރުމަށް ޚާއްސަ މަސައްކަތެއް ކުރަމުން. އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރު ހިންގުމާ ގުޅޭ ފަރަތަކަށް ވެސް ލިބުނު އެއްކަމަކަށް ދިވެހިސަރުކާރު މިލިއަން ރުފިޔާ އިތުރަށް ހަރަދުކުރާންޖެހުން. ދޫކަނ މަރުޙަލާ ކަންއޮތީ ހަމަ އެއްގަޑަކަތަކީ. އިސްރާފުކުރެވިފައިވާ ދުވަސް އަދި މަސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއަހަރު 160 އެބަޔަށް މިލިއަން ރުފިޔާއަކަށް ވެރިކަރުވުން. އަޅުގަނޑު މިއަދު ހަނދުން އިއްޔަތާބިއި ފައިދާތަކެއް މިނިސްޓަރު އަރިހުގައި އަރާ އިތުރަށް ސާފުކޮށްދިނުމުގައި، މިމަހު އަދި ހުރީ ވާ އެފާރިކަތަކަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަނީ އެއަހަރު 150 މިލިއަން ރުފިޔާއަށް ވެރިކަރުވުގައި. އިސްރާފުކުރެވުނު، މިއަހަރު ބެހޭގައި، އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުގެ ހަރަދު، ލިބޭ އެއްޗަކާއިން ފުއްދޫނު މަގަށް ގެންދާނަން. އިޤްތިޞާދީ ކަރުނަސާ، އިޤްތިޞާދީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް. ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކާއެކުގައި އެފެއްދު ޕްރައިވެޓް ޕަބްލިކް ޕާޓްނަރޝިޕްތަކުގެ

ސަރަހައްދުން ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ އެކިއެކި ކަންކަމުގައި ހިމެނޭ ވިޔަފާރީގެ
އުފެއްދުން ހިންގުން ކަންކަން އުފެއްދުން ހިންގުމަށް، އެކިއެކި އަމިއްލަ
ފަރާތްތަކާއެކު ގުޅިއިރު، ގުޅިހިނދު، ސަރުކާރަށް އިތުރު އާމްދަނީއެއް
ލިބޭނެ. ސަރުކާރުގެ ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާ، އެހެން ފަރާތްތަކަށްދޭހިނދު،
އެހެން ފަރާތަކާ މުއާމަލާތްކުރާހިނދު، ސަރުކާރަށް އިތުރު އާމްދަނީއެއް
ލިބޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާންކުރަން ނުހަނު މުހިންމު، މި އާމްދަނީއަކީ ހަރުދަނާ
ވިއްކައިގެން ލިބޭ އާމްދަނީކަން. އެހެންވީމާ، މިފަދަ ފައިސާ
ބޭނުންކުރުމުގައި، ސަރުކާރުގެ ދަރަނި އަދާކުރުމަށާއި، އިންވެސްޓްމަންޓް
އިތުރުކުރުމަށާއި އަދި ހަމަޖެހޭ ރިޒަރވެއް އުފެއްދުމަށް. އަޅުގަނޑު
މިމަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސާއި، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް
ހަޤީޤަތް އަރުވަން ބޭނުން، މިސަރުކާރުގައި އިޤްތިޞާދީ ވިސްނުން،
ހުނަރު، ހިކްމަތް، އިލްމު އެބަހުއްޓޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިރާއްޖޭގެ
އިޤްތިޞާދު އަލުން އަނބުރާ ހަމަ ތިރަފަތަކަށް ގެންދެވޭނެއެވެ.
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަން ކުރެވޭނީ، މިހާރުވެސް މި އިޤްތިޞާދީ
މަޖިލީސް، މިދައުލަތުގެ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން ތިބޭނަމަވާ
އަހަރެންމިއަތޮޅުކަމާއި، ތިޔައްޔާ އެއްބާރުލުން، ތިޔަ ދެއްވުމުން ގެންދަވާ
އުފެއްދުން ގެންދެވިދާ. އެކަމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑު ތިބޭފުޅުންނަށް
މިހިނދުގައިވެސް ޝުކުރުދަންނަވަން ބޭނުން. ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންނަށް
ދޭ ހިދުމަތްތައް ވީހާވެސް ރައްޔިތުންނާ ގާތުން ހަމަހަމައަށް
ދިނުމަށްޓަކައި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމްއެފެއާޒްގެ 7 ސްޓޭޓް މިނިސްޓަރެއް
މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ގެންދަވަނީ، 7 ސަރަހައްދެއްގައި. އަދި ހަމަ
ލާމަރުކަޒީ އުފެއްދުން ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ފޯރުކޮށްދޭ ބިލު ވަރަށް އަވަހަށް
އިދާރީކޮށްދިނުމަށް މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅޭނެ. އެބިލުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑަށް
ޔަޤީން، މި އިޤްތިޞާދީ މަޖިލީހުން ފުރިހަމަކުރައްވާނެ އެކުލަ
އަވަސްމިންވަރެއްގައި މިއިޤްތިޞާދީ މަޖިލީހުން ނިންމަވައިދެއްވާނެކަމުގެ
ފުރިހަމަ އިތުބާރު އަޅުގަނޑަށް އެބައޮތް. އިޤްތިޞާދީގޮތުން،
ޓޫރިޒަމް ބޯޓު މާލިޔަތުގައި، ލާމަރުކަޒީ އުފެއްދުން ހިންގުމަށް

ޤާނޫނުއަސާސީ ލާޒިމުކުރާ ޤާނޫނުތަކެއް ހެދޭނެ. ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން
އުންމީދުކުރަމުން ތިބިއަންނަ އަށްއް ދިވެހިރާއްޖެ، އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ، އެ
ރައްޔިތުންނަށް ފެންނާނެ. ލިބޭނެ. 2008 ވަނަ އަހަރު ރާއްޖޭގެ
ޤާނޫނުއަސާސީ ވަނީ އިސްލާހުކުރެވިފައި. އިސްލާހުކުރެވުނު
ޤާނޫނުއަސާސީ ލާޒިމުކުރާ އެތައް ޤާނޫނެއް މިވަނީ ބިލުގެ ގޮތުގައި ނިމި،
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިފައިވާތީވެ، ފާސްނުވެ އެކުލަވާލެވި.
އަދުވަސް މިއުއްޖަތުގެ މަޖިލީހަށް، މަޖިލީހުގެ އިއްޔާ ރައީސަށް
ޙަޤީޤަތް އަދުވަސް ބޭނުންވަނީ، މިއަހަރު ތިބޭގައި މިއުންމާ ޤާނޫނުތައް
މަޖިލީހުން އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ހުސަރުކޮށްދީ. ހަމައެހެންމެ، މިދިޔަދުވަސް
ޤާނޫނުގެ އިތުރުން، ކޯޓުތަކުގެ ވަޒީފާއިން ބަޖެޓު ނިމުނުގެ ޤާނޫނުއް
ސަރުކާރުން ފާސް މިއުއްޖަތުގެ މަޖިލީހަށް މިހާރު ހުށަހަޅާފައި. އަދި
މިއަހަރު ބަޖެޓައި އާމްދަނީން ބަޖެޓު ނިމުނުގެ ޤާނޫނަކާއި އަދި ބަލިސްޓަ
ރިސްޓަބަތުން މިހާރު ބަޖެޓު ނިމުނުތަކުގެ ބަދަލުގައި ހަމަހަމަ ވިޔަފާރީގެ
އާބިދުން ބަޖެޓު ނިމުނުގެ އިތުރު ބިލެއް ހުށަހެޅޭނެ. މިބިލުތަކުގެ
ބަޖެޓައި، ރާއްޖޭގެ ޚަރަދުގެ އިންވެސްޓްމަންޓް ފަރަމަހުކުރަމުން ބޭނުންވާ
ޤާނޫނުގެ ބިލައި، ބިމާބެހޭ ޤާނޫނަށް ގެންނަށްޖެހޭ އިސްލާހުގެ ބިލައި، މި
އެންމެހާ ބިލުތައް، އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ހުށަހެޅޭނެ. އަދި އަދުވަސް ވަރަށް
އިނގިރޭސިކަނޑައަޅާ، ބިމާބެހޭ ބަލިސް، މި ބިމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ
ބިމާބެހޭ ގެންބުރުގެ އަހަރުން އެކުރު، ބަދަލުއިންސާފު ނުހަމަ
ބޭނުންބެހި ދުބުލުން، ޤާނޫނުގެ ބަދަލުގައި އެބަހާ. އެއީ، ރާއްޖޭގެ
ޤާނޫނުތަކުގެ އިސްލާހުކުރުމުގެ ބިލައި، ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ބިލު.
އަދިވެސް އެދުނު، ޤާނޫނުގެ މިދުބުލު ވިޔަފާރީ އަދަހަކަށް މިޤާނޫނުގެ
ނިންމަވައިދެއްވުމަށް. އަދިވެސްއަކަށްފަހު ހަމަ ވަރަށް ބަރަވެރިކަން ސަރުކާރު
އެނގޭ، ތިރީބަޔަކުގެ މަސައްކަތުގެ ބަރުކަތާއި، މިހާރުވެސް
މަސައްކަތްކުރަމުން ދެމުންދާ މިންވަރު. ޤައުމުގެ ބާރުތަކު
އެހެންނަމަވެސް، ބިމާބެހޭ ގެންބުރުން، ގޮވައި މިކަނަށް
އަދިވެސްގެންނަން ހަމަ ބަދުލުބަކަން ވިޔަފާރީ އަދަހަކަން ގެންދިއުމަށް.

އަޅުގަނޑަށް ހަދީން، މިހަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން، މިކަންކަން އާދޭ ފުރިހަމަ މުނާސަބު ވަގުތުތަކުގައި، ފުރިހަމައަށް ކޮށް ނިންމަވައިދެއްވާނެކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ދުނިޔޭގެ ތިމާވެށި މިއަދު މިވަނީ ވަރަށް ނާޒުކު ހާލަތެއްގައި. ދުނިޔޭގެ ތިމާވެއްޓަށް ލިބެމުންދާ ހާނިކަމުގެ ސަބަބުން، އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖެ ފަދަ ޖަޒީރާ ޤައުމުތަކަށް ކުރާ އަސަރު ވަރަށް ބޮޑު. ރަށްރަށް ގިރާ، ރަށްރަށް ފެޅިފަސް. ގިރަމުންދާ ރަށްރަށަށް ކުރަންޖެހޭ ޚަރަދު، ދުވަހުން ދުވަހަށް މިދަނީ އިތުރުވަމުން. އިރުގެ ހޫނުކަން އިތުރުވެ، ކަނޑުގެ ފެންގަނޑު އުފުލިގެންދާކަން މިހާރު އިތުރުވެގެންދާކަން ކަނޑައެޅިފައި. ދުނިޔޭގައި ތަރައްޤީވެފައިވާ އެމެރިކާ އިނގިރޭސިވިލާތާއި އިންޑަސްޓްރިއަލް ޤައުމުތަކުންނެވެ ދުނިޔޭގެ ތިމާވެއްޓަށް ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބޮޑުބައި، އެ ޤައުމުތަކުގެ އިޤްތިޞާދީ ސިޔާސަތު ބައްޓަންކުރަމުންދާނަމަ، ތިމާވެއްޓަށް އިތުރު ހާނިކަން ނުލިބޭނެފަދަ ގޮތަކަށް ހައްލުކުރެވިދާނެކަން ޔަގީން. އަޅުގަނޑު ދެކެނީ މިއީ ވަރަށް ރަނގަޅު ގޮތެއްކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމު ހިމެނޭ ކުޑަނަމަވެސް، ތިމާވެށި ރައްކާތެރިކުރުމަށް އިސްވެ އަމަލީގޮތުން މަސައްކަތްކުރަމުންދަނީ، މިސަރުކާރުގެ މުހިންމު ސިޔާސަތެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގިރި، ފަޅާއި އަތިރި ފަރުތަކާއި، ޖަންގަލިކަން ހައްޖުގެ ތިމާވެއްޓަށް ވަމުންދާ ގޮތްތައް ދިރާސާކުރަން ތަހްޤީޤުކުރުމަށް ވަރަށް ބޮޑު އަހައްމިއްޔަތުކަމެއް މިސަރުކާރުން ދޭނަން. މިގޮތުން، ދުނިޔޭގެ ބޮޑެތި ޔުނިވަރސިޓީތަކާއި، އަމިއްލަ ޖަމާޢަތްތަކާ ގުޅިގެން، މިފަދަ ދިރާސާތައް ބާއްވާގައި ކުރިޔަށް ގެންދިޔުމަށް މަސައްކަތްކުރަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އަޅުގަނޑު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް، ރާއްޖޭގެ ދުރު ރައްޔިތުންނަށް ދަންނަވަން ބޭނުން، ހާލަތު ދުރައް، މިއަދުގެ ހާލަތު، އިޤްތިޞާދީ ހާލަތު، އިޖްތިމާޢީ ހާލަތު، ސިޔާސީ ހާލަތު، ހާލަތު ދުރައް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ނޫ، މާޔޫސްވެ، އަތްއަޅާލައި ތިބޭނެކަށެއް. އަޅުގަނޑުމެން މިސަރުކާރަކަށް ނުކުތް މިއީ،

އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިރާއްޖޭގެ ހާލަތު ރަނގަޅުކުރުވުމަށްޓަކައި ފުރިހަމަ އިޖުތިމާޢީ ތަރައްޤީކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮވޭނެން. އިސްލާމްދީނުގެ ރޫޙާ އަޅުގަނޑުމެން މިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް އެކަންކަން ކޮށްދޭނަމެވެ. ރައްޔިތުންނަށް މިއަދު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ، ތިޔަ ރައްޔިތުންގެ އުންމީދުތަކާއި ތިޔަ ރައްޔިތުންގެ ދިރިއުޅުން ބާއްޖަވެރިކުރުމަށް މުޅިން، މިސަރުކާރު ދެމިހުންނާނެއެވެ. މިސަރުކާރު ދެމިއޮތުމުގެ ހަމައެކަނި ބޭނުމަކީ، ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތްކޮށްދިނުމެވެ. އަޅުގަނޑުމެން، ރައްޔިތުންނަށް ވެފައިވާ ވަޢުދުތަކަށް ފުއްދައިދިނުމެވެ. މިސަރުކާރުން ކަންކަން ކުރަމުންދާއިރުގައި، އެންމެ ހިނދުކޮޅަކުވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިތުކަޅަކުން ކުއްސެވެގެންނުވާނެއެ، މިސަރުކާރަށް ލިބޭ ކޮންމެ ފައިސާ ފޮއްޓަކީ، ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއެވެ. އެފައިސާއަކުން ހަރަދުކުރަންވީ ގޮތް ސަރުކާރުގެ އުސޫލުތަކާއި، ހަމަތަކާއި މިންވަރުތަކެއް ކަނޑައަޅައިދީ، މުޅިއެކޮށްކޮށް މަޖިލީހުން. އަޅުގަނޑުމެން، އެފައިސާ ހަރަދުކުރާއިރުގައި، އެފައިސާއަކުން ޒިންމާދާރީވެގެންނުވާނެ. ރައްޔިތުންނަށް، ރައްޔިތުންގެ އަމާނާތުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެކަންކަން އިސްލާމްދީނުގެ ރޫޙާ، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ބަދަލެއްދިނީމެން. އިސްލާމްދީނުގެ ރޫޙާ، އެއްގޮތަށް ދިވެހި އަސާސީގޮތެއް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގައި ދާނީ ކުރިޔަށްދޭން. ހަދި ފަހަރުވަލުން، ފަރިވަލުން، ފެވުމުން. އަޅުގަނޑުމެން ދަރިވަރާއި އުނދަގޫތަކާ ހުރަސްކުރުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ބާއްޖަވެރިކަމާއި ފުގަޔަކަށް މި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިސްލާމްދީނުގެ ގެނެސްދެވޭނެ. އަޅުގަނޑު އަބަދުހެޔޮކަމާއި ބާއްޖަވެރިކަން މިރާއްޖެއަށް މިންވަރުކުރުއްވާށި، މިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ހުރިހާ ދުވެރިކުރުމަށް މާތް الله ގެ ހަޟްރަތުގައި ދުޢާކުރަން، ތިޔަބޭފުޅުންނާ ވަކިވެލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް.

2. ޖަލްސާ ނިންމުން.

ރިޕޯޓަރުން ފާހަގަކުރެވުނު:

84 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މިއަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ ފުރަތަމަ ޖަލްސާގައި މިއިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ޗިޓީ އިއްވަވައިދެއްވި ރިޕޯޓު ބަޔާނަށްބަލާއި އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އިހުތިރާމްތެރިކަމާއެކު ޝުކުރުދަންނަވަން. އަދި އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދެންނެވި ޗިޓީ އިއްވަވައިދެއްވި ރިޕޯޓު ބަޔާން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމަށްފަހު މަޖިލީހުން އަރުވާ ޖަވާބު ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މަޝްވަރާކުރެވުނު ތަފްސީލް ފާހަގަކޮށް ދަންނަވަން.

އާދެ، މިރިޕޯޓުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޖިލީހަށްކުރާ ގާތަރުން ނުކުމެވަޑައިގަތުމަށްޓަކައި އުމަނިކުޖުން އަރިހުގައި ވަޑައިގެންދެއްވުމަށް އަމިންއާނުމު އަރިހުން އަޅުގަނޑު އެދި ދަންނަވަން. މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރިޕޯޓް ބައްލަވަން މަޖިލީހުން އަރުވާ ޖަވާބު އުރުފުމަށްޓަކައި ދުވަސް ބޭއްވި މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާގައި އުމަރުސަލީމަން ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ފަރާގަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވާލަން.

އާދެ، ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް ޢޮނުހުރި 04 މާރިޗް 2009 ވާ ބުދަދުވަހު ހެނދުނު 9 ޖަހާއިރު.

والحمد لله رب العالمين. މަޖިލީސް ނިމުނީ.